

DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE

A magyarországi nagy- és kistőzsdetulajdonosok szakközlönye és értesítője.

19-24

A DOHÁNYGYÁRTÁS, ELADÁS, VALAMINT A HOZZÁTARTOZÓ CIKKEK SZAKKÖZLÖNYE.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Előfizetési ár fél évre 5 kor.

Kiadótulajdonos és felelős szerkesztő:

HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VI., Eötvös-utca 5.

hová az előfizetési összegek,
— — valamint a kéziratok küldendők. — —

TARTALOM: 12 esztendő. A szivarkagyártás. Vegyes hírek.

12 esztendő.

Tizenkettedszer fordul ma az év azóta, hogy e lapok először kerültek ki a sajtó alól. Céltévesztett dolog lenne rámutatni arra, hogy az évek folyamán mit vívott ki és ért el e szaklap. Mert e lap olvasóközönsége, legyen az akár a hivatalnokai kar, akár azok, a kiknek e lap egyenesen használni hivatott, elvégre is minden vívmányt csak hatósági rendeletnek hajlandó tekinteni, a nélkül hogy kutatná, honnan ered az arra való indíttat.

És sok történt. Nem említjük a gyártás terén történt kedvező változtatásokat, melyek az egésznek előnyére történtek; nem említjük azt a tényt, hogy a főváros területén az egykori szegényes dohánybódékat fényes dohányárudák váltották fel. Ez a változás azonban csak akkor válik érthetővé, ha a mi évek előtt megjelent cikkeinket és az erre következőt rendeleket vizsgálná valaki.

Mindazonáltal eddigelé még nem sikerült főcélunkat elérni. A dohányárusítás sajátos viszonyait más, célszerű, époly praktikus mint igazságos viszonyokká átváltoztatni még eddig nem sikerült. Az előtt az érthetetlen tény előtt állunk, hogy 400 nagytőzsdés az egész, 56000 kistőzsdésből álló elárusítási hálót mintegy parancsolólag vezényelték, holott ez a 400 nagytőzsdés tulajdonkép nem egyéb, mint szabadalmazott kis tőzsdés, a kik ily módon kisárusítási monopóliumot teremtettek. Egy évtizeden át azon fáradoztunk, hogy az ellentéteket kiögyenlítsük és a nagykereskedést olyaná alakítsuk. Azt akartuk, hogy a dohány-

nagyelárusítás tényleg az legyen, hogy sem kiselárusítással, sem mellékcikkkel ne foglalkozzék, szóval ne keljen versenyre az amúgy sem rózsás viszonyok között élő kistőzsdésekkel. E célból együletet alapítottunk, melynek az lett volna a feladata, hogy tagjainak mindazokat az előnyöket kivívja, a melyek a kiselárusítást nélkülözhetővé tehetnék. Hiába! Az együletet, melynek élén néhány nagytőzsdés állt, a kiknek a mostani állapot jobban tetszett, nem lehetett eszméinknek megnyerni. Jobbnak találták, ha megmarad a régi slendrián, ha a nagytőzsdések a nagyban való elárusítást, úgy mint eddigelé, ingyen közvetítik, a kistőzsdés pedig csak továbbra is az legyen a ki megfizeti a költséget.

Tizenkét év után tehát ott állunk, a hol e tekintetben azelőtt álltunk. Maradhat és maradjon ez így? Egynehány nagytőzsdés kedveért, a kiknek az eddigi gyakorlat jobban tetszik, tönkre menjen-e az ország 56000 kistőzsdése? Ha ma széles ez országban a legtöbb dohányáruda más egyéb üzletekkel van egybekötve, ez csak azért van, mert a nagytőzsdések a kiselárusítást is ellátják. És nem látják-e be, hogy ez a rendszer nevetséges, méltatlan, de tarthatatlan is?

Nem a nagyban való elárusítás, sem pedig a kisárus érdekében alapítottuk tizenkét évvel ezelőtt e lapot, hanem általában az elárusítás érdekében. Oly polcra akartuk azt emelni, hogy hivatás számba menjen és a kik vele foglalkoznak, akár nagy, akár kistőzsdés, elnyerjék fáradozásuk jutalmát. Vajjon most

ugy áll a dolog? Nem és ezerszer nem! Az Elárusítási járulék majdnem egyetlen egy nagy- vagy kistőzsdében sem fedez többet, mint a költséget és a mi kereset mégis van, az más portéka eladásából kerül. Ha nem lenne oly szomorú, valóban nevetni kellene azon, hogy van egy szakma, mely egyiknél-másiknál évente sok százezernyi forgalmat idéz elő, mely egy fillérnyi hasznot sem hajt. És ennek következményeit viseli aztán a szegény, a ki az ő forgalmát fillérekben csinálja és arra van utalva, hogy más portéka eladásával foglalkozzék, ha élni akar.

Ha az állam eddigelé még nem tett semmit e viszonyok javítására, azon nem esodálkozhatunk nagyon. Mert ismét csak az ország 400 nagytőzsdése az, a ki ennek utjában áll. Ha valahol megüresedik egy nagytőzsdé, annak átvételére a legkülönbözőbb foglalkozásu emberek jelentkeznek és ajánlanak oly eladási járulékot, mely sohasem fedezi a költséget. Ezzel szemben azonban számolnak ezek az emberek már eleve a kissrusitással, melyet majdan úgy vezetnek, hogy a kistőzsdést, kivált a vidéken, elnyomják. A kistőzsdések ismét, miután megélni nem tudnak, vegyeskereskedést folytatnak és a dohány-elárusítással csak mellékesen foglalkoznak. És ezért nem is jut eszükbe, jogaik érvényesítését szorgalmazni s így minden a régiben marad. A pénzügyminiszterium pedig, melynek ugylátszik az elárusító kifizetése nem sok gondot okoz, ezzel meg van elégedve, az elárusítók nem zaklatják és ez végre is a fődolog. De alapjában itt mégis ama ezernyi kistőzsdéről van szó, a kik miatt özvegyek, árvák vagy nyugdíjasok dohánytőzsdéjük keresményéből élni kénytelenek, ama kistőzsdésekről, a kik üzletüket rendesen vezetik, lakbért, adót, személyzetet stb. fizetni kénytelenek és a kik ennél fogva teljes joggal megélhetésük módját követelhetik. És ilyen elárusító tömegesen létezik a városokban, főleg pedig a fővárosban. Ezeket lehetőleg segíteni kell és e segítség abbann áll, hogy mindennemű konkurenciától megszabadítsuk őket.

Tizenkét év mult el, hogy e célt magunk elé tűztük. Elsoroltuk az okokat, melyek annak elérését akadályozták. Kénytelenek vagyunk

ennél fogva a régi rendszerrel és a jövőben minden erőnkkel a kistőzsdések keresetképeségeért küzdeni. Majd elválnak, hogy ezek soruk helyes felismerésével támogatni fognak-e bennünket törevéseinkben.

A szerkesztőség.

A szivargyártás.

Oly államokban, hol eddigelé nincs bevezetve a a dohánymonopolium, jobban fejlődhetik a szivargyártás, mint ott, hol bizonyos sablonok szerint kell dolgozni. És ez egészen természetes. A konkurencia hozza magával, hogy az egyik gyáros elvitatja a másiktól, valami ujnak a behozatalát, minthogy természetesen mindegyik azon van, hogy új formát találjon föl, vagy új dohánykeveréket használni, hogy új fajtat hozhasson forgalomba.

És ez utóbbi körülményben rejlik egyik-másik gyáros sikerének javarésze. Mivelhogy a dohányzóknak csak csekély töredéke konzervatív, de a változatosság ezeknél is nagy szerepet játszik; nagyobb arányokat ölt a fogyasztás, valahányszor új fajttal jön elő a gyáros. Ha ez igazán jó, ha tetszetős a dohányzóknak és ha ért a gyáros és árusító a szükséges reklámhoz, akkor a gyáros és az árusító vagyont szereznek rajta, míg aztán valamely új formával fölcserélik a régit.

Egész másképp dolgozik a gyáros a dohánymonopoliumus államokban. Itt, hol állampénzről állami bevételről és állami hivatalnokokról van szó, egyesek véleménye nem mérvadó. Legyen bár a legderakasabb, legértelensebb és legélelmesebb gyárigazgató, ki eszméjét értékesíteni akarná, vagy valamely cikket megjavítani vagy megszépíteni akarna és birna, kényszerítve van, tudását és tehetségét elnyomni és a rideg kötelező sablonokat követnie.

De nemcsak a direkt a gyártással megbízott, hivatalnokok, hanem az előírásokat és utasításokat adók is e kényszernek vannak alávetve. Hisz évekig tartott, míg néhány dohánygyárat állítottak melyek nem léte — tetemes károkat és zavarokat okozott a dohánymonopoliumnak. És bár a mértékadó hivatalnokok látták a kétségbeejtő helyzetet, melyet a gyárak hiánya okozott, dacára annak csak akkor fogtak gyárak felállításához mikor a költségfedezet csak nagynehezen volt kimutatható.

Kézzel fogható a dohánymonopolium káros volta. Mert míg szabad konkurencia és szabad kereskedelem a már nevezett előnyökkel jár, addig állami felügyelet alatt és állami gyárakban gyakran kényszerülve az illető cikket terjesztés helyet még jobban levonni.

Ez a betegsége valamennyi dohánymonopoliumnak, így a mienkének is. Ez ugyan kedvező aratás és tartós béke által aránylag terjedhet, de sohasem emelkedhet oly magaslatra, mint dohánymonopoliummentes államokban. Van mégis egy szer, mely e viszonyok

tetes javítására van mintegy hivatva. Ez a szer abban áll, hogy az összes dohánymonopoliumokat szigorúan szét kell választani a többi nem egyenes adótól és mint különálló nagy ipar ekkép üzendő, hogy elveszítse szigorúan hivatalnoki jellegét. Van ugyan ma is «magy. kir. dohányjövedékünk», mely saját alapjával rendelkezik, de többszörösen akadályoztatik éppen tulszigorúan hivatalos jelleg által, mely bármi kérdésnél mint fontos tényező hatalmas »veto»-ját dobja közbe és számtalan vonatkozásban ezáltal ipari és kereskedői jellegét elvesziti.

A legfelsőbb faktorok, kik hivatva volnának újításokkal, javításokkal előállani és a vezetéstükkel megbízott gyárakat instrukciókkal ellátni, ezt kötött kezekkel kényszerülvék tenni.

Kell, hogy a dohányjövedék mindenk előtt mint független nagyipar és nagykereskedelem álljon és hogy azt, ami hatásköréhez tartozik, magához vonjon és keresztül vigyen. Csak akkor lendülhet fel megfelelően a dohány monopolium, ha iparként fogják föl, iparilag üzik, vezetik.

A szivargyártás meglehetősen magas fokon áll nálunk, mert gyáraink az árakat illetőleg sem sok követést hagynak maguk után. De mit ér mindez? Fél századja a dohányos nem hall egyebet Cuba, Portorico, Virginia és rövid szivarról stb. stb. Félévszázad óta alig változik külsejük, ízük, hisz ezt még a legszerényebb dohányos is megeléghelhetette már.

Természetes, hogy ez árt a fogyasztásnak. És ha a gyárak, mindjárt a legjobb minőséget produkálják is, csak félig elégitenek ki. És ezt már végre be kellene látni!

Vegyes hírek.

A szivarka. Ha a szivarka gyártására minálunk már évek óta nagyobb figyelmet fordítanak is, mégis ugylátszik, hogy még nem méltatják kellőleg annak jelentőségét a dohánymonopolium szempontjából. Pedig, aki látja a fejleményeket más országokban, meg fog arról győződni, hogy nincs messze az idő, a mikor a szivarka teljesen ki fogja szorítani a szivart. Ausztria—Magyarország kivételével az összes monopolállamokban az összfogyasztás 70—80 százalékát teszi ki a szivarkafogyasztás, természetesen leszámítva a dohányokat, melyek szintén szivarkának valók vagy mint pipadohányok fogyasztatnak. Minálunk az összfogyasztás 25 százalékát teszi ki, azonban folyton emelkedik és lassanként el fogja érni azt a fokot, melyet ma a szivar foglal el.

Az okát kutatva, hogy Ausztria—Magyarországban miért nem mutat oly haladást a szivarkafogyasztás mint a többi monopolállamokban, mindenekelőtt az a tény domborodik ki, hogy minálunk aránylag jó és olcsó a dohányzás, úgy, hogy szenvedélyes dohányozókra, akik sohasem szivarkát szivnak, leginkább nálunk

akadhatni. Ezenkívül más okok is működhetnek közre, mint pl. az a körülmény, hogy a sietős munka és a rövid pihenők nem igen honosak az osztrák-magyar monarchia lakosainál. Ez a kettő pedig tudvalevőleg nagyban emeli a szivarkafogyasztást.

Egy fajlagos akadálya a szivarkafogyasztás emelkedésének ellenben a papiros, a melyre a külföldön igen nagy figyelmet fordítanak. A legrosszabb dohány is, alkalmas papirhüvelyben kellemesebb élvezete: nyujt, mint a legjobb dohány rossz hüvelyben. És ez az a hüvely, a melyben, a mi szivarkaink kivétel nélkül szenvednek. Kétségén kívül áll, hogy a vékony, finom papiros-hüvely sok nehézséget okoz a gyártásnál, a mennyiben a munkások nem tudnak vele oly gyorsan dolgozni, a mi azután a munkadíjat jelentékenyen emeli. Ha még azt a veszélyt is tekintetbe véve, hogy ez a gyártást megdrágítja, gyökeres változásra van szükség ez irányban. Csak ezután lehetne valóban kideríteni, milyen jövő vár a szivarkafogyasztásra. Mindenesetre azonban azt ajánlanók, hogy a jövőben inkább szivarka — mint szivargyárakat létesítsenek.

Dohány a kolera ellen. Sajátságos módon széltiben el van terjedve az a nézet, hogy az alkohol óvószert képez a Németországot mostanában fenyegető; félelmetes járvány ellen. E nézet teljesen téves. Ellenben a dohány az, mely, a mint Dr. Tasinari, római higienikus a múlt század kilencvenes éveiben megállapította, látszólag a kommacillust megöli. Tasinari az ő kísérleteit azon vizsgálatokra alapította, melyeket Miller tanár New-Yorkban és Vassili Napolyban végeztek, melyek szerint a dohányzás bizonyos kórokozó mikroorganizmusok kifejlődését megakadályozni képes. Kísérleteihez kis gömböket használt, melyeknek belső felületét különféle fertőző betegségek csíráit tartalmazó gelatíával kente be és erre a gömböket 10—20 percen át dohányfüst behatásának tette ki. És kiderült az a meglepő tény, hogy az ázsiai kolera bacillusai a dohányfüstnek bizonyos ideig tartó behatására teljesen elpusztultak. A gelatina a füst által szinte sterillé vált. Más bacillusokat, pl. a typhus bacillusait a füst kevésbé vagy semmiképp sem befolyásolta. Ez észleletek ép a mostani időben általánosan érdeklődésre tarthatnak számot.

A dohánykisarúsok gyűlése. A dohánykisarúsok Budapesten november havában megtartandó gyűlésének az anyaga immár teljességében előttünk fekszik, melynek a napirendre kerülő pontjai a következők:

1. A fővárosi kistőzsdések előterjesztése a pénzügy-miniszterhez azon kisarudák eltörlése tárgyában, a melyek egy nagy-tőzsdével kapcsolatban vannak.

2. A kistőzsdések kérvénye a szivar csomagolása tárgyában, melynek célja odahatni, hogy minden doboz félig világos, félig sötét szivart tartalmazzon.

3. A különlegességi tőzsdék ne tartsanak a jövőben kisarudákat.

4. Egy dohánytőzsdé 6 évi fennállása után annak tulajdonosa jogosítva legyen, azt a pénzügyigazgatóság engedélyével, átadhatni.

Ezek a napirend főbb pontjai, melyeken kívül még más, igen fontos tárgyak kerülnek megvitatásra.

Piszkos konkurrencia. A bécsi dohánytőzsdések nemrégiben állást foglaltak az ellen, hogy egyes árusok vevőiket, nevezetesen a pincéreket árengedményben részesítették. Ha meggondoljuk, mily kevés hasznot hajt a dohánygyártmányok elárúsítása, akkor az ily eljárást szigoruan el kell itélnünk. Az osztrák pénzügyminiszterium rendeletet is bocsátot ki a dohánykistőzsdésekhez, melyben az üzelmeket szigoruan megtiltja és büntetéssel fenyegeti.

Nálunk is szükséges volna erélyesen fellépni ez irányban. Létezik ugyan egy rendelet, mely ily konkurrenciát szigoruan tilt, de mi haszna? Sok egyéb rendelethez hasonlóan ezt sem tartják be és alig hiszszük, hogy sok elárúsítónak és pénzügyi közegnek lenne tudomása róla, minthogy már nagyon régi keletű. Kíváncsinos lenne e rendeletet ismét feleleveníteni és az ily tilos üzelmeknek véget vetni.

Az ajánlott levelek és csomagok felvételének egyszerűsítése. Vörös László kereskedelemügyi miniszter üdvös rendeletet adott ki a napokban az ajánlott levelek és csomagok felvételének egyszerűsítésére. Eddig az ajánlott leveleket és csomagokat a felvevő tisztviselő először a felvevő-könyvbe vezette be, azután feladó-vevényt állított ki róla. Az új rendelet szerint ezen eljárást másoló-papírossal végzik, azaz a felvevő könyv egyik lapja recézett vényekből áll, melyre a tisztviselő felírja a címzett nevét a mely a következő oldalon másolva a postahivatal számára megmarad. Ez az eljárás a felvételt gyorsítja a közönséget a hosszas várakozástól megkíméli, a tisztviselőknek pedig kevesebb munkát ad. A rendelet f. évi szeptember hó elsején lépett életbe.

A dohánygyári munkások ünnepe. Tegnap este az újvilágban igen szépen sikerült ünnepet rendeztek a dohánygyári munkások. Az ünnepélyen megjelent Hirth György dohánygyári igazgató, ki mindvégig ott maradt a munkások körében. A nagyterem zsufolásig megtelt az érdeklődőkkel, úgy, hogy mintegy 216 kor. tiszta jövedelem folyt be a szomolnoki leégett dohánygyári munkások javára. — Műsoron szerepelt Teutenberg Béla, ki fényes virtuozitással adta elő Lavotta szerelmét. Többször megismételtették. A dalkör pompás éneke után Teutenberg Béla nagy sikerrel szavalt, majd Ferencz Árpád monologizált, kit már előbbi szerepléséből igen előnyösen ismert a közönség. Szarvas József monológja is sikert aratott.

A dohányfüst méregtelenítése. Thom tanár kísérleteket végzett a dohányfüst méregtelenítésére vonatkozólag. Vatta-szűrőt használt, a melyet

vasoxiddal és vasoxid-sóval átítatott. A dohányfüst illó bázisai elbontják e sókat, s a felszabaduló savak megkötik ama bázisokat. Különösen alkalmasnak bizonyult a vaskloridos vatta. Az ilyen vatta-szűrőn áthaladó dohányfüstben a kéksav átlag 0.01617%-ról lecsökkenik 0.0092%-ra; az organikus bázisok közül (a nikotin és hasadási bázisai) 77.78%, az ammoniából 86.11% marad vissza megkötött állapotban. A vatta teljesen megkötötte a rendkívüli kellemetlen szagpörkölési olajat és a kénhidrogént. Szerző mindezek alapján annak a véleményének ad kifejezést, hogy kevés ilyen vattát minden dohányos ember beletömhet a szivarshipkájába.

Hamis ötvenkoronások. Az utóbbi időben a főváros területén nagymennyiségű hamis ötvenkoronást hoztak forgalomba. E napokban három hamis bankjegyet mutatott be három józsefvárosi kereskedő a VIII. kerületi kapitányságon. Mind a három helyen egy magas, feketehaju és kis fekete bajuszu fiatal ember váltotta fel a hamis pénzt oly módon, hogy néhány korona áru holmit vásárolt. A fiatal ember tegnap délután járta be a kereskedőket. Ugy látszik, egyszerre több ilyen hamis ötvenkoronást hozott forgalomba. — Bécsből jelentik: A rendőrség ma letartóztatott egy embert, a ki hamisított ötvenkoronás bankjegyet akart forgalomba hozni. A letartóztatott ember azt vallja, hogy Svalb Haimnak hívják és Londonba való. Megvallotta, hogy eddig már öt-hat hamis hamis bankjegyet hozott forgalomba. Lakásán még három darab hamis ötvenkoronást találtak.

„BOURBON“

szivarkahüvelyk, az egyedüli hüvelyk, amely dohánynagyárusok és különlegességi raktárok részére ajánlható. A hüvelyküzletben divatos verseny sajnos következménye, hogy a dohánynagyárusok és különlegességi raktárak tulajdonosai már nem foglalkozhatnak haszonnal a hüvelyk elárúsításával. Ezen visszás állapotra segitendő ily feltételek mellett, hozza forgalomba az **Elster és Topf** cég a „Bourbon“ szivarkahüvelyeket, a melyek az inreális versenyt kizárják. A „Bourbon“ hüvelyeket kitűnő sikerrel vezette be már is több dohánynagyárusító u. m. **Hirsch Jakab budapesti, továbbá az aradi, miskolczi, brassói, segesvári, kassai, kolozsvári, szabadkai, prágai, brünni, olműci, linzi, innsbrucki stb. különlegességi árudák.** Elster és Topf lemergi cég kívánatra szivesen szolgál mintákkal és irlapokkal, melyekből a dohánynagy- és különlegességi árudák részére biztosított előnyök megtudhatók.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

ORGAN FÜR DAS GESAMMTE TABAKFABRIK U. VERSCHLEISSWESEN, WIE AUCH DER DAZU GEHÖRIGEN FÄCHER

INHALT: 12 Jahre. Vermischte Nachrichten. Briefkasten der Redaction.

12 Jahre.

Heute jährt sich der Tag zum zwölften male, seitdem das erste dieser Blätter die Presse verlassen hat. Zwecklos wäre es darauf hinzuweisen, was dieses Fachblatt im Laufe der Jahre errungen und erzielt hat. Denn der Leserkreis dieses Blattes, ob er jetzt dem Beamtenstande angehört, oder demjenigen Berufe dem dieses Fachblatt direkt nutzen soll, betrachtet ja schliesslich doch jede Errungenschaft als eine behördliche Verfügung, ohne danach zu forschen, von wo die Anregung dazu stammt.

Und es ist vieles geschehen. Unberührt lassen wir die vortheilhaften Änderungen die auf dem Gebiete des Fabrikationswesens zum grossen Vortheile des Ganzen vorgenommen wurden; unberührt lassen wir die Thatsache, vermöge welches dermalen auf dem Gebiete der Hauptstadt, anstatt der armseligen Tabakhütten von Einst, sehenswerthe elegant eingerichtete Tabakläden bestehen. Diese Metamorphose wird aber erst erklärlich, wenn unsere Artikel die vor Jahren erschienen sind und die darauf folgenden Verordnungen heute geprüft wurden.

Gleichwohl war es uns bisher nicht ermöglicht unseren Hauptzweck zu erreichen. Die eigenthümliche Gestaltung des Tabakverschleisswesens in eine zweckmässige, ebenso praktische wie gerechte umzugestalten, das war uns bisher nicht gelungen. Wir standen vor der unbegreiflichen Thatsache, dass 400 Grossverschleisser das gesammte 56000 Kleintrafikanten zählende verschleissernetz insoferne befähigten und umklammerten, als diese 400 Grossverschleisser eigentlich nichts anderes sind, als Kleinverschleisser die ein Privilegium besitzen und derart ein Kleinverschleiss Monopol schufen. Ein Jahrzehnt hindurch waren

wir bemüht die Gegensätze auszugleichen und den Grosshandel zu einem solchen zu gestalten. Wir wollten dass der Tabak Grossverschleisser nichts anderes sei als ein solcher, dass er sich weder mit Kleinverschleiss noch mit Nebenartikel abgebe, kurz, dass er den ohnehin nicht auf Rosen gebetteten Kleinverschleissern keine Konkurrenz mache. Zu diesem Zwecke hatten wir einen Verband gegründet, der für seine Mitglieder alle Vortheile erringen sollte, welche geeignet sind, dass er den Kleinverschleiss entbehren könne. Umsonst! Der Verband, geleitet von einigen Grosstrafikanten, welchen der jetzige Zustand besser passt, war für diese unsere Ideen nicht zu haben. Der alte Schlendrian soll aufrecht erhalten werden, die Grosstrafikanten sollen den Grossverschleiss wie bisher umsonst besorgen und der Kleinverschleisser soll eigentlich derjenige sein, welcher die Kosten trägt.

Heute nach zwölf Jahren stehen wir demnach in dieser Beziehung noch immer dort, wo wir gestanden hatten. Kann, darf und soll das so bleiben? Sollen wegen einiger Grosstrafikanten, denen die bisherige Praxis besser passt, 56000 Verschleisser im Lande zu grunde gehen? Wenn heute die meisten Tabakverschleisse im Lande noch immer mit anderen Geschäften verbunden sind, so geschieht es ja eben, weil die Grossverschleisser auch das Kleinverschleisswesen selber besorgen. Und sieht man es denn nicht ein, dass der dermalige Modus ebenso lächerlich, wie unwürdig, aber auch unhaltbar ist?

Wir haben von 12 Jahren diese Blätter nicht lediglich für den Grossverschleiss oder den Kleinverschleisser begründet, sondern für den Verschleiss überhaupt. Derselbe soll auf eine Stufe gebracht werden, dass man dabei

von einem Berufe sprechen kann und diejenigen welche sich damit befassen, sollen auch, ob Gross- oder Kleinverschleisser den Lohn für ihre Arbeit erhalten. Ist diess dermalen der Fall? Nein und abermals nein! Die Verschleissprovisionen decken in fast gar keinen Engros oder Detailgeschäfte mehr als die Kosten und was aus dem Geschäfte gleichwohl gewonnen wird, das stammt aus dem verkaufe anderer Waaren. Wäre es nicht gar so traurig, man musste wahrlich darüber lachen, wie eine Branche, welche bei Einzelnen viele Hunderttausende jährlichen Umsatz ausmachen, nachweisbar kein Heller Nutzen erübrigt wird. Und die Konsequenzen dessen trägt dann der Arme, der seinen Umsatz in Hellern einnimmt und der seinerseits wieder darauf angewiesen ist, sich mit dem Verkaufe anderer Waaren abzugeben, will er leben.

Wenn bisher der Staat nach dieser Richtung hien keine Besserung der Verhältnisse eintreten liess, so ist dass nicht sehr zu verwundern. Denn abermals sind es die 400 Grossverschleisser des Landes, die der Sache hinderlich sind. Ist irgendwo eine Grosstrafik zu vergeben, da melden sich Leute aus den verschiedensten Branchen zur Übernahme derselben und bieten einen Provisionssatz an, der niemals die Kosten deckt. Dagegen aber, rechnen diese Leute schon auf den Kleinverschleiss den sie alsdann später derart führen, dass der Kleinverschleisser, namentlich auf dem Lande, ganz zu Boden gedrückt wird. Die Kleinverschleisser ihrerseits aber, da sie nicht zu existiren vermögen, bestehen aus Gemischtwaarenhändler und behandeln den Tabakverschleiss nur als Nebensache. Daher fällt es ihnen auch niemals ein ihre Rechte geltend zu machen und so bleibt Alles hübsch beim Alten. Das Finanzministerium aber, denen die Qualität der Verschleisser nicht viel Sorge zu machen scheint, es hat Ruhe von den Verschleissern und das ist ja schliesslich die Hauptsache. Nun aber handelt es sich ja schliesslich doch um jene Tausende von Tabakkleinverschleissern, die als Wittwen, Waisen oder Pensionäre von dem Ertrage ihrer Tabaktrafik leben müssen. Jene Tabakverschleisser die ihr Geschäft regel-

recht führen Zins, Steuer, Personal etc. etc. bezahlen müssen und die daher mit vollstem Rechte doch beanspruchen dürfen, dass sie ihren Lebensunterhalt gewinnen. Und solche Verschleisser gibt es in den Städten, namentlich aber in der Hauptstadt, in Menge. Ihnen muss ausreichend geholfen werden und diese Hilfe besteht darin, sie von jeglicher Konkurrenz zu befreien.

Zwölf Jahre sind dahingegangen, seitdem wir uns diese Ziele gesteckt. Wir haben die Ursachen geschildert, welche verhinderten sie zu erreichen. Wir sind daher genöthigt mit dem alten System zu brechen und in Zukunft vor Allem strenge für die Erwerbsfähigkeit der Kleinverschleisser einzustehen. Es wird sich zeigen, ob dieselben ihr Wohl erkennend uns auch in unseren Bestrebungen unterstützen werden.

Die Redaction.

Vermischte Nachrichten.

Die Zigarette. Wird auch der Fabrikation der Zigarette seit Jahren bei uns grosse Aufmerksamkeit gewidmet, so scheint es, dass man ihre Bedeutung für das Tabak Monopol noch immer nicht im vollem Umfange würdigt. Und doch, wer ein Auge hat, für die Vorgänge in anderen Ländern, muss zur Überzeugung gelangen, dass die Zeit nicht gar so ferne ist, wo die Zigarre durch die Zigarette vollständig verdrängt sein wird. Mit Ausnahme Östereich-Ungarns, macht die Zigaretten Consumption in allen Monopolstaaten bereits 70—80 Prozent des Gesamtconsums aus, natürlich die Tabake abgerechnet, welche ebenfalls zu Zigaretten verwendet, oder in Pfeifen geraucht werden. Bei uns beträgt sie 25 Prozent des allgemeinen Consums, steigt aber continuirlich und wird auch allmähig jene Höhe erreichen, die heute von der Zigarre erzielt wird.

Untersucht man den Grund warum in Östereich Ungarn die Zigarettenconsumtion nicht eben solche Fortschritte macht, wie in allen anderen Monopolländern, so stellt sich vor Allem die Thatsache heraus, dass hier verhältnissmässig gut und billig geraucht wird, so, dass der leidenschaftliche Raucher der niemals Zigarettenraucher ist, zumeist hier zu finden ist. Ausserdem mögen auch andere Ursachen dabei mitspielen, wie zum Beispiel der Umstand, wonach das hastige Arbeiten und die Kurzen Ruhepausen keine Eigenschaft der Bevölkerung der öster. ung. Monarchie ist. Diese Beiden aber fördern bekanntlich den Zigarettenconsum in erheblicher Weise.

Als ein specifisches Hindernis jedoch den Zigarettenconsum zu haben, ist das Papier zu betrachten, dem im Auslande grosse Aufmerksamkeit zugewendet

wird. Der schlechteste Tabak, wenn er in geeigneter Papierhülse steckt, ist angenehmer zu rauchen, wie der beste Tabak in einer Pipierhülse die nichts taugt. Und darin steckt eben der Fehler der unseren Cigarretten ausnahmslos anhaftet. Allerdings hat die dünne feine Papierhülse ihre Schwierigkeiten bei der Fabrication zu bestehen indem die Arbeiterinnen damit nicht so flott arbeiten können, wodurch sich die Arbeitslöhne erhöhen. Aber selbst auf die Gefahr hin, dass die Fabrication höher zu stehen kommt müsste nach dieser Richtung eine radikale Änderung vorgenommen werden. Erst dann könnte in Wirklichkeit ermittelt werden, welchen Consum die Zigarette in Zukunft zu erwarten hat. In jedem Falle aber, würden wir eher rathen in Zukunft Zigarretten als Zigarrenfabriken zu errichten.

Tabak gegen die Cholera. Merkwürdigerweise herrscht vielfach die Anschauung, das der Alkohol gegen die unheimliche Seuche, die augenblicklich Deutschland bedroht, ein Schutzmittel bilde. Diese Ansicht ist durchaus irrig. Dagegen stellt, wie der römische Hygieniker Dr. Tasinari bereits anfang der neunziger Jahre des vorigen Jahrhunderts fand, der Tabakrauch anscheinend ein die Kommabazillen abtötendes Mittel dar. Tasinari gründete seine Versuche auf die Forschungen von Professor Miller New-York und Vassilli-Neapel, welche lehrten, dass das Tabakrauchen die Entwicklung gewisser pathogener Mikro-Organismen hemme. Er nahm kleine Ballons, strich deren Innenfläche mit Gelatine an, welche die Keime von Infektionskrankheiten enthielt, und liess nun 10 bis 20 Minuten lang den Tabakrauch durch diese Ballons streichen. Es zeigte sich dann die überraschende Tatsache, dass die Bazillen der asiatischen Cholera nach einer gewissen Einwirkungszeit des Tabakrauches vollkommen getötet wurden. Die Gelatine wurde durch den Rauch geradezu sterilisiert. Andere Bazillen, z. B. der Typhuserreger, wurden dagegen durch den Rauch wenig oder gar nicht in ihrer Virulenz gestört. Diese Beobachtungen dürften gerade in jetziger Zeit von allgemeinen Interesse sein.

Die Versammlung der Tabak Kleinverschleisser. Das Material für die im Monate November abzuhaltende Versammlung der Kleintrafikanten in Budapest, liegt nun in seiner Gänze vor und enthält dasselbe für die zu diesem Zwecke vorzulegende Tagesordnung folgende Punkte:

1. Repräsentation der hauptstädtischen Tabakkleinverschleisser an den Finanz Minister, bezüglich Abschaffung der Tabakkleinverschleisse, welche mit einer Grosstrafik verbunden sind.

2. Gesuch der Kleinverschleisser wegen Verpackung

der Zigarren, welche dahien abzielt in jede Schachtel Zigarren die Hälfte helle und die Hälfte dunkle zu packen.

3. Die Specialitätentrafikanten sollen in Zukunft keine Tabakkleintrafik haben.

4. Nach einem 6 jährigen Bestande einer Tabaktrafik, soll es dem Eigenthümer derselben gestaltet sein, dieselbe, mit Erlaubniss der Finanz Direktion zu übergeben.

Das sind die Hauptpunkte der Tagesordnung, doch sollen noch andere sehr wichtige Gegenstände zur Verhandlung gelangen.

Schmutzige Konkurrenz. Jüngst hatten Wiener Tabakverschleisser dagegen Stellung genommen, weil einzelne Trafikanten den Käufern, namentlich den Kellnern Nachlässe von den Preisen gewähren; Wenn man bedenkt, wie gering der Nutzen ist, den die Trafikanten bei dem Verkaufe der Tabakprodukte erzielen, muss man ein solches Vorgehen streng verurtheilen. Das öster. Finanz Ministerium hat auch eine Verordnung an die Tabaktrafikanten erlassen, mit welcher diese Manipulation streng verboten und mit Strafen bedroht wird.

Auch bei uns thäte ein energisches Eingreifen in dieser Beziehung dringend Noth. Wohl existirt diese bezüglich bei uns eine Verordnung, welche eine derartige Konkurrenz streng untersagt, aber was nützt sie? Gleich vielen Verordnungen, wird auch diese nicht beachtet und glauben wir kaum, dass dieselbe überhaupt von vielen Verschleissern und Finanz Organen gekannt ist, da sie bereits sehr alten Datums ist. Es wäre erwünscht, diese Verordnung wieder in Erinnerung zu bringen um einen groben Unfug ein Ende zu machen.

Briefkasten der Redaction.

Herrn Str., Nagyb. Die Adresse des betreffenden Lautet: M. Rosenthal Grosstrafik, Kőrösmező.

Herrn A. K. in Sz. Wir bedauern Ihrem Wunsch nicht entsprechen zu können, da wir prinzipiell keine anonymen Berichte bringen, welche derartige Anklagen enthalten.

Herrn N. T. in S. Was eine Gemeinheit ist Fragen Sie? Eine Gemeinheit ist es ein Fachblatt einige Monate lang beziehen und wenn man es dann aus gewissen Gründen nicht mehr braucht — nicht bezahlt.

Frau H. K. in N.-Sz. Eine Grosstrafik kann nur im Wege eines Offertes verlangt werden. Das Ministerium wird daher Ihr gesuch wahrscheinlich zurückweisen.

X. Y. Z. Anonyme Einsendungen wandern in den Papierkorb.

A legjobb gyúfa a legolcsóbb!!

Kétségtelenül ilyen a következő, mindenütt jól ismert fajta:

Biztonsági gyújtó:

Honvédszobor gyújtó
Millenium
Népgyufa
Buzbrothers (svédgyufa
karddal)

Krokodil gyufa
Eiffel torony gyufa
Telegráf

Szalon gyújtó:

Millenium gyújtó
Népgyufa
Germán gyufa
Krokodil
Pearlmatches.

Ezen fajok, kitűnő minőségüknél fogva, több világiállításon nyertek díjakat legutóbb Párisban 1900-ban, Grand Prix-t és arany érmet. (Pojatzi cég.)

Raktárak Budapesten:

DARVAS S. ÉS TÁRSA

V., Hold-utca 9.

LOTTER ÁGOST

VI., Kemnitzer-utca 10.

Feltűnő újdonság.

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a
dohányzó egyszer veszi és többé
mást nem szíhat

Elismert legjobb
szivarkapapír és szivarkahüvely.

Gyári raktár:

Goldzieher Gézánál

Budapest, V., Báthory-utca 7. szám.